НОЯБРЬ
12
1940 во
№ 148 (1292)
ДОНЫС 10 ур.

СТАВ СТРАНАЯССА ПРОЛЕТАРИЙЯС, ӦТУВТЧӦЙ!

КОМИ КОМСОМОЛЕЦ

ГАЗЕТ ЛЭДЗӦНЫ
ВЛКСМ
КОМИ ОБКОМ
ДА СЫКТЫВКАРСА
ГОРКОМ

Бурмӧдны сиктын культурно-массовӧй удж

Культурнӧя, зажиточнӧя олӧ миян колхознӧй сикт. Муртыштны позьтӧма быдмисны колхозникъяслӧн да колхозницаяслӧн культурнӧй запросъясыс. Вывті нин гежӧда ӧні аддзан, кор колхозникъяслӧн обиходӧ абу на пырӧма радио, кор колхозник оз получайт газетъяс, журналъяс. Ылӧ нин колис тайӧ кадыс. Ӧттшӧтш колхозникъяслӧн материальнӧй положение бурмӧмкӧд, быдмӧ и налӧн культурнӧй требованиеясыс.

Медся ыджыд роль сиктын, колхознӧй масса пӧвсын культурно-массовӧй удж сувтӧдӧмын, ворсӧны сиктса лыддьысян керкаяс, библиотекаяс, колхознӧй клубъяс. Татчӧ сиктса томйӧз, комсомолецъяс локтӧны коллявны ассьныс прӧст кад. Татчӧ кузь тӧвся рытъясӧ локтӧны олӧма колхозникъяс лыддьыштны свежӧй газета, кывзыштны радио пыр выль новостьяс. Тайӧ культурнӧй очагъясыс и являйтчӧны сиктын культурно-массовӧй удж-лӧн центрӧн. Сиктын культурно-массовӧй удж бурмӧдны босьтчӧмӧн, комсомолецъяс, комсомольскӧй организацияяс медводзыс долженӧсь веськӧдны став ассьныс вниманиесӧ, ассьныс том энергиясӧ лыддьысян керкаяслысь, колхознӧй клубъяслысь удж бурмӧдӧм вылӧ.

Кутшӧм интереснӧй удж нозьӧ котыртны тані! Газетаяс, журналъяс лыддьӧмсянь, лекцияяс, беседаяс котыртӧмсянь—военнӧй учеба сувтӧдӧмӧдз—ставсӧ позьӧ вӧчны лыддьысян керкаын, клубын. Комсомолецъяс, томйӧз вынӧн позьӧ котыртны пасьыд самодеятельность. Клуб да лыддьысян керка жӧ и долженӧсь лоны став агитационно-массовӧй уджлӧн штабӧн. Со кутшӧм гырысь могъяс сулалӧны на водзын!

Кӧть и жаль, но миян ошйысьны нинӧмӧн. Миян республикаын эм зэв этша лыддьысян керка, клуб, кодъяс оправдывайтӧны ассьныс назначениесӧ. Унджыкыс на пӧвсысь бездействуйтӧны. Уна сиктъясын комсомолецъяс ӧнӧдз на некутшӧм отсӧг эз сетлыны тайӧ культурнӧй очагъясыслы, найӧ олӧны эновтӧм состояниеын. Гам сиктса (Емдін район) лыддьысян керка дзикӧдз развалитчӧма. Тані абу весиг заведующӧй. Делӧыс воис сэтчӧдз, мьй лыддьысян керкаысь гусявлӧны имущество. Гамын—уна комсомольскӧй организация. Но ни ӧти комсомольскӧй организация эз босьт ас вылас инициатива бурмӧдны сылысь уджсӧ. Воис тӧв, а лыддьысян керка бердын абу ни ӧти плака пес.

Татшӧм положениеыс и мукӧд сиктъясын. Шойнатыса „Гӧрд знамя“ колхозын вӧлі бур, оборудованнӧй колхознӧй клуб. Быд рыт сэтчӧ вӧлі локтӧны колхозникъяс. Но колхозса веськӧдлысьяс решитісны вӧчны сэтчӧ склад. И вӧчисны... А ӧні колхознӧй томйӧз сӧмын казьтылӧ тайӧ клуб йывсьыс.

И Гам сиктса и „Гӧрд знамя“ колхозса комсомолецъяс вермисны эськӧн нелэдзны тайӧ состояниеӧдзыс, збыльысь кӧ да сьӧлӧмсяньыс кӧ висисны сиктын, колхозын культурно-массовӧй удж сувтӧдӧм вӧсна. Но сыын и делӧыс, мый найӧ пыр на чувствуйтісны асьнысӧ боквӧй наблюдательясӧн.

Сиктын лыддьысян керкаяс, клубъяс долженӧсь лоны став агитационно-пропагандистскӧй уджлӧн трибунаӧн. Абу сэтшӧм сикт, кӧні оз позь колана ступень вылӧ кыпӧдны тайӧ уджсӧ. Комсомолецъяс долженӧсь возглавитны сійӧс. Со, босьтам, ӧткымынлаын абу пес, абу инвентарь, абу газетъяс, журналъяс. Сиктсоветъяс обязанӧсь обеспечитны став коланаӧн. Медбур комсомолецъясӧс колӧ выделитны уджавны культурно-просветительнӧй учреждениесӧ.

Ыджыд отсӧг сиктса культурно-просветительнӧй учреждениеяслы да комсомольскӧй организацияяслы культурно-массовӧй удж сувтӧдӧмын долженӧсь сетны и ВЛКСМ райкомъяс. ВЛКСМ райкомъяс бердса культурно-массовӧй удж кузя комиссияяс долженӧсь бура тӧдны кутшӧм положениеыс быд сиктын. Найӧ, колӧ веськыда висьтавны, ӧнӧдз на вывті омӧля уджалӧны да пӧртӧны олӧмӧ на вылӧ возложитӧм обязанностьяссӧ.

Сиктын культурно-массовӧй удж бурмӧдӧм—сиктса комсомоллӧн славнӧй делӧ. И найӧ долженӧсь боевӧя кутчысьны тайӧ почетнӧй уджас.

Ми медводзынӧсь

Миян классын куим колонка. Колонкаяс костын мунӧ социалистическӧй ордйысьӧм. Колян вежонӧ первой места классын завоюйтіс миян, коймӧд колонка. Бӧрӧ, миян колонка весьтӧ, стенӧ ӧшӧдісны гӧрд флажок, коді петкӧдлӧ, мый ми мунам медводзын. Ми ёна гордитчам тайӧ флажокнас. Огӧ сетӧй сэсся сійӧс мукӧд колонкаяслы. Миян колонкаын лоас медбур дисциплина.

Л. Ч.

Сыктывкарса 16-ӧд школа, 6-ӧд класс.

А. Пыстина ёрт помаліс Сыктывкарскӧй ФЗУ. Ӧні сійӧ уджалӧ вӧрзаводын комлевӧй обрезчицаӧн. СНИМОК ВЫЛЫН: А. Пыстина ёрт.

Фото Пельмеговлӧн.

СССР Совнаркомса Председатель да Иностраннӧй Делӧяс кузя Народнӧй Комиссар В. М. Молотовлӧн Берлинӧ мунӧм

Тавося ноябрь 10 лунӧ 18 час 45 минутын Москвалысь Берлинӧ муніс СССР Совнаркомса Председатель да Иностраннӧй Делӧяс кузя Народнӧй Комиссар В. М. Молотов ёрт, Черной Металлургия кузя Народнӧй Комиссар И. Т. Тевосян ёрт, Иностраннӧй Делӧяс кузя Народнӧй Комиссарӧс вежысь В. Г. Деканозов ёрт, Внешней Торговля кузя Народнӧй Комиссарӧс вежысь А. Д. Крутиков ёрт да мукӧдъяс колльӧдӧмын.

Белорусскӧй вокзал вылын Молотов ёртӧс кольӧдісны СССР Совнаркомса Председательӧс вежысьяс А. И. Микоян, К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, Н. А. Булганин ёртъяс, Народнӧй Комиссаръяс да мукӧд, а сідзжӧ дипломатическӧй корпусса членъяс да Москваын германскӧй посольстволӧн став состав.

Вокзал вӧлі мичмӧдӧма флагъясӧн. В. М. Молотов ёртӧс колльӧдӧм могысь вӧлі выставитӧма почетнӧй караул.

Ӧттшӧтш Берлинӧ мунісны Германияса Чрезвычайнӧй да Полномочнӧй посол граф фон дер Шуленбург, г-н Шнурре да мукӧд.

ВЛКСМ обкомын

Тайӧ лунъясӧ ВЛКСМ Коми обкомлӧн бюро обсудитіс белофиннъяслы паныд бойясын участвуйтысь физкультурникъяслысь лыжнӧй спорт развивайтӧм кузя Коми республикаса став томйӧз дінӧ обращение, кодӧс вӧлі опубликуйтӧма миян октябрь 24 лунся номерын да ошкис сійӧс.

ВЛКСМ обкомлӧн бюро предложитіс ВЛКСМ Печорскӧй окружкомлы, горкомлы да райкомъяслы всемернӧя поддержитны тайӧ обращениесӧ да примитны мераяс комсомолецъяс да томйӧз пӧвсын сійӧс реализуйтӧм кузя, нуӧдны райцентръясын да став первичнӧй организацияясын тайӧ вопрос кузяыс комсомольскӧй собраниеяс, сэтчӧ несоюзнӧй массаӧс паськыда привлекитӧмӧн, котыртавны белофиннъяслы паныд бойясын участвуйтысьяскӧд встречаяс да тайӧ подув вылын мобилизуйтны став комсомолецъясӧс да несоюзнӧй томйӧзӧс лыжнӧй спорт развивайтӧмын активнӧя участвуйтӧм вылӧ.

Даськӧсь тӧв кежлӧ

Динамовецъяс тырвыйӧ обеспечитчӧмаӧсь лыжиясӧн. Налӧн эм нин 1500 пара лыжи. Ньӧбӧма бур лыжнӧй мазь. Спортивнӧй актив имеитӧ личнӧй спортивнӧй инвентарь. Строительство да регыд эштас лыжнӧй станция да физкультурнӧй зал. Ноябрь 17 лунӧ лоӧ массовӧй лыжнӧй вылазка, коді петкӧдлас налысь даськӧдлунсӧ лыжнӧй сезон кежлӧ.

лыткин.

СССР-ын Великӧй Октябрьскӧй социалистическӧй революциялӧн 23 годовщина честь кузя заграницаын СССР-са полпредствоясын приёмъяс

Берлин.

БЕРЛИН, 8. (ТАСС). Ноябрь 7 лунӧ Берлинын СССР-са полпредствоын вӧлі ыджыд приём, кодӧс вӧчӧма Германияын СССР-са полпред Шкварцев ёртӧн СССР-ын Великӧй Октябрьскӧй социалистическӧй революциялӧн 23 годовщина честь кузя.

Приём вылын присутствуйтісны Гитлерлӧн канцелярияса начальник Лammерс, удж кузя министр Зельдте, иностраннӧй делӧяс кузя министерстволӧн статс-секретарь Вейцзекер, коді представляйтіс Берлинын иностраннӧй делӧяс кузя министр Риббентропӧс, протокольнӧй отделса шеф Фон Дернберг, иностраннӧй делӧяс кузя министерстволӧн печать отделса начальник Шмидт да иностраннӧй делӧяс кузя министерствоса мукӧд руководящӧй йӧз, военнӧй командованиеса представительяс, сы лыдын резервъяслӧн командующӧй генерал Фромм, генерал-лейтенант Зейферт, пропаганда кузя министерствоса, германскӧй овмӧслӧн органъясса представительяс, а сідзжӧ Берлинын дипломатическӧй корпусса членъяс, германскӧй да иностраннӧй журналистъяс да Берлинын сӧветскӧй колонияса членъяс.

Приём вылын ставыс присутствуйтіс 500 морт гӧстьяс.

Римын.

РИМ, 8. (ТАСС). Великӧй Октябрьскӧй социалистическӧй революциялысь 23 годовщина пасйӧм могысь ноябрь 7 лунӧ вӧлі приём Римын СССР-са полпредствоын, кӧні присутствуйтіс 250 гӧгӧр морт.

Вашингтонын.

ВАШИНГТОН, 8. (ТАСС). Приём, вылын. кодӧс устроитӧма СССР-са полпредствоын Великӧй Октябрьскӧй социалистическӧй революциялӧн 23 годовщинакӧд йитӧдын, присутствуйтіс 1000 сайӧ морт.

Тегеранын.

ТЕГЕРАН, 8. (ТАСС). Ноябрь 7 лунӧ Тегеранын Сӧветскӧй Союзса полпредствоын вӧлі приём Великӧй Октябрьскӧй социалистическӧй революциялӧн 23 годовщина случай кузя. Приём вылын присутствуйтісны министръяс Сӧветса председатель Мансур Али, меджлисса председатель Эсфендиари, министръяс, Иранса видӧй деятельяс, дипломатическӧй корпусса членъяс да торговӧй фирмаясса представительяс.

Замечательнӧй итог

Визин МТС-са трактористъяс, тракторнӧй бригадаса бригадиръяс 1940 вося тулысын ас выланыс босьтлісны конкретнӧй обязательствояс тракторнӧй уджъяслысь план содтӧдӧн тыртӧм кузя.

Социалистическӧй ордйысьӧм подув вылын МТС-лӧн тракторнӧй уджъяс кузя план таво лои тыртӧма 107 пӧрцент вылӧ. План выполнитӧмын бур результатъяс петкӧдліс Степан Бугаевлӧн бригада. Бригада ассьыс плансӧ выполнитіс 162 пӧрцент вылӧ. Тайӧ бригадаса став трактористъяс костын вӧлі котыртӧма социалистическӧй ордйысьӧм, вӧлі лӧсьӧдӧма ӧн трудовӧй дисциплина. Тракторист Александр Лушков 150 гектар план дырйи гӧрис 493 гектар, Василий Колегов гӧрис 415 гектар. Василий Колегов таво выработайтіс 650 трудодень, код лыдысь 220 трудодень премия надбавка. Сыысь кындзи сійӧ босьтіс 500 шайт премия надбавка. Том тракторист Афанасий Бугаев „НАТИ" трактор вылын гӧрис 528 гектар 262 гектар план дырйи.

Бур результатъяс петкӧдліс Кирилл Мамонтовлӧн тракторнӧй бригада. Сылӧн бригада план выполнитіс 124 пӧрцент вылӧ.

Механикъяссянь да бригадиръяссянь быдлунъя практическӧй отсӧг получайтӧмӧн, трактористъяс Степан Голосов да Степан Квашнин ӧти трактор вылын гӧрисны 620 гектар, сэк, кор нормаыс сӧмын 300 гектар. Найӧ содтӧдӧн тыртісны зяб гӧрӧм кузя план.

Замечательнӧй результатъяс петкӧдлісны Визин МТС-са трактористъяс! 12 тракторист гӧрис 400 гектар сайӧ морт вылӧ, 8-ӧн 300 гектарӧн, ассьыныс норманысӧ выполнитісны 53 тракторист.

СССР Верховнӧй Совет Президиумлӧн июнь 26 лунся Указ олӧмӧ пӧртӧмӧн, трактористъяс пӧвсын тӧдчымӧн бурмис трудовӧй дисциплина, кыптіс удж производительность. Кольӧм во серти быд тракторист вылӧ гӧрӧм воӧ 50 гектар вылӧ унджык.

Ӧні Визин МТС-са коллектив уджалӧ тракторъяс ремонтируйтӧм вылын. Трактористъяс кӧсйысисны ремонт помавны январь 1 лун кежлӧ. С. Бугаевлӧн бригада кӧсйысис тракторъяс ремонтируйтӧм помавны ноябрь тӧлысын, Мамонтовлӧн бригада—ноябрь 28 лун кежлӧ.

Тӧвся ремонт срокысь водз помалӧм могысь, Визинса МТС вызовитіс социалистическӧй ордйысьӧм вылӧ Гриваса МТС-ӧс.

Абу некутшӧм сомнение, мый социалистическӧй ордйысьӧмӧ включитчӧмӧн Визин МТС-са трактористъяс да механикъяс—комсомолецъяс да томйӧз—срокысь водз помаласны тӧвся ремонт кузя план.

Н. Рочев.

Сӧветскӧй челядьлы сетӧма ставсӧ сы вылӧ, медым велӧдчыны, лоны социалистическӧй странаса полноценнӧй гражданаӧн. Талунъя челядь—сійӧ аскиа врачъяс, инженеръяс, композиторъяс, учительяс. Школаяс, техническӧй да художественнӧй студияяс, оборудованнӧй станцияяс—быдӧн восьса налы. СНИМОК ВЫЛЫН: Сыктывкарса детскӧй художественнӧй студияса ученица Лида Суханова пианино вылын велӧдӧ выль сьыланкывъяс.

Фото Пельмеговлӧн.

Велӧдчӧй токарьӧ

Менӧ важӧн нин зэв ӧна привлекайтіс токарьлӧн интересной специальность. И вот кык тӧлысь сайын ме кори „Красный водник" затонса судомеханическӧй мастерскӧйысь токарь-стахановец Гитевӧс велӧдны менӧ уджавны токарнӧй станок вылын. Гитев сӧгласитчис да, цехса мастеркӧд договоритчӧмӧн, бось тіс менӧ ас дінас ученикӧн.

Цех первой менӧ шемӧсмӧдіс, но регыд освоитчи да куті внимательнӧя наблюдайтны кыдзи Гитев ӧрт вӧчӧ сійӧ либӧ мӧд деталь, кыдзи уджалӧ токарнӧй станок. Недыр мысти ме куті нин самостоятельнӧя тӧчитны пӧстӧйджык детальяс.

Тӧлысь чӧж ме тадзи велӧдчи, а кор Гитев ӧртӧс выдвинитісны уджавны цехса мастерӧн, индіс ас лас станок вылӧ да шуис:

— Со тэныд, Миша, токарнӧй станок, кад нин уджавны самостоятельнӧя. Бура дӧзьбрит станоктӧ, уджав бура, а ме тэн кута отсавны.

Менам радлунлы эз вӧв пом. Сійӧ лунӧ ме медводдзысь, ыджыд гордостьӧн, матыстчи аслам станок дінӧ, любовнӧя прӧвериті сійӧс, мавті да заводиті уджавны...

Тадзи збыльмис менам мӧвпӧй—ме лои токарьӧн. И ме ӧні пукта ассьым став стараниеӧс, медым уджавны бура, точнӧя, сійӧн, мый ме радейта ассьым специальностьӧс, радейта ассьым рӧдинаӧс.

И ме висьтала ас нимсянь став томйӧзлы, мый коді бӧръяс аслыс токарьлысь специальность, некор оз кут каитчыны, а лоас сійӧ сылы радейтана специальностьӧн.

МИХ. ПОЛЕВ,
токарь-стахановец „Красный водник" затон.

Виччысьӧны пополнение

Сыктывкарскӧй вӧрзаводъяс бердса ФЗУ реорганизуйтсьӧ ФЗО школаӧ. Ыджыд кыпыдлунӧн встретитісны тайӧ юӧрсӧ ФЗУ-са велӧдчысьяс да преподаватсльяс. Групповӧй собранисяс вылын велӧдчысьяс выразитісны ассьыныс пӧсь благодарность томйӧз вӧсна тӧждлунысь. Найӧ ФЗО школаын кӧсйысисны велӧдчыны нӧшта бура, медым петны сэтысь вылын квалификацияа рабочӧйясӧн.

ФЗУ-ын отличнӧя велӧдчӧны Попковский, Тимушев, Житникова.

Неважӧн тані котыртчис комсомольскӧй организация, комитетӧ бӧрйӧма медбур комсомолецъясӧс. Бӧръя кадӧ дисциплина да успеваемость школаын тӧдчымӧн кыпаліс.

Митюнин.

Нӧшта Стройтреста комсомольскӧй организация йылысь

7-ӧд городскӧй да 14-ӧд областнӧй комсомольскӧй конференцияяс сувтӧдісны первичнӧй организацияяс водзӧ зэв гырысь могъяс, и медводз комсомолецъяслысь идейно-политическӧй уровень кыпӧдӧмын удж бурмӧдӧм кузя.

Но ӧткымын карса организацияын та кузя некутшӧм перестроитчӧм оз тӧдчы. Босьтны кӧть Стройтреста комсомольскӧй организацияӧс. Тані 6 комсомолец. Но некод на пиысь оз изучайт „ВКП(б) историялысь краткӧй курс", оз кыпӧдны ассьыныс-ни политическӧй, ни общеобразовательнӧй уровень. Первичнӧй организацияса секретарь Заболоцкая тайӧ уджсӧ не сӧмын лэдзис полнӧй самотӧк вылӧ, но и ачыс пыр на „изучайтӧ" медводдза глава.

Политмассовӧй удж нуӧдтӧмла Стройтреста комсомольскӧй организацияын некутшӧм дисциплина абу. Со характернӧй пример. Октябрь 22 лунӧ вӧлі индӧма нуӧдны комсомольскӧй собрание 14-ӧд областнӧй комсомольскӧй конференциялысь итогъяс обсуждайтӧм кузя, но собрание вылӧ локтісны сӧмын 3 морт, а мӧд куимыс прӧстӧ эз лыддьыны коланаӧн волыны. Вӧлі отложитӧма собраниесӧ октябрь 30 лун кежлӧ, но и сэки 2 комсомолец некутшӧм помкатӧг бара эз воны. Но найӧс собрание вылын сідз эз и вӧв обсудитӧма. Артмӧ, мый комсомольскӧй дисциплина нарушайтысьясӧс сӧмын потакайтӧны.

Татшӧм положение дырйи комсомольскӧй организация, тӧдӧмысь, абу авторитетнӧй томйӧз пӧвсын. Стройтрестын эм 25 морт саяс комсомольскӧй арлыда несоюзнӧй томйӧз, но найӧ щӧт весьтӧ комсомольскӧй организация оз сод, сійӧн, мый некутшӧм массово - разъяснительнӧй удж на пӧвсын оз мун.

Стройтрестса комсомольскӧй организациялӧн татшӧм омӧль положениеыс кыссьӧ важысянь нин. Та йылысь унаысь нин гижлісны. Та йылысь важӧн нин зэв бура тӧдӧ Сыктывкарса горкомол, но некутшӧм практическӧй мераяс комсомольскӧй организацияӧс укрепитӧм могысь ӧнӧдз на сійӧ эз примит.

М. КОДАНЕВ.

Школаясӧ подбеританма подготовленнӧй томйӧзӧс

Кулӧмдінса томйӧз ыджыд кыпыдлунӧн встретитісны Государственнӧй Трудовӧй Резервъяс лӧсьӧдӧм йылысь СССР-са Верховнӧй Совет Президиумлысь Указ. Районнӧй комиссия получитіс томйӧзсянь 219 заявление корӧмӧн мӧдӧдны найӧс велӧдчыны Ремесленнӧй училищеясӧ да ФЗО школаясӧ. Тайӧ лунъясӧ районнӧй комиссия видлаліс поступитӧм заявлениеяс да шуис мӧдӧдны Ремесленнӧй училищеясӧ да ФЗО школаясӧ 70 мортӧс.

Всеобуч нарушайтысьясӧс—кывкутӧмӧ

Всеобуч вӧсна тыш, коді являйтчӧ миян странаын нерушимӧй законӧн, кодӧс закрепитӧма Сталинскӧй Конституцияӧн, требуйтӧ, медым ӧтитӧг школьнӧй арлыда быд челядьӧс вӧліс вовлекитӧма школаӧ да велӧдчысны обучениелысь полнӧй курс помавтӧдз.

Ассьыныс челядьсӧ быдтӧм да воспитывайтӧм вӧсна медводз ӧтвечайтӧны мам-бать. Найӧ долженӧсь обеспечитны ассьыныс челядьлысь школаӧ воӧм, медым сылӧн ныв либӧ пи велӧдчысны школаын бура.

Ыб сиктсӧветувса ӧткымын мам-бать упорнӧя оз кӧсйыны миритчыны тайӧн. Тані 1—4 классъясӧн абу шымыртӧма 16 школьникӧс. Бӧръя кадӧ 5—7 классъясысь отсеитчис уна велӧдчысь. Со,босьтны кӧть, Ыб НСШ-са 7„а" класс. Класс выпускнӧй. Велӧдчысьыс 33 морт. Налӧн школаӧ волывлӧм омӧль, успеваемость улын. Ӧткымын велӧдчысьяс, кодъяс колян во 6-ӧд классын велӧдчисны сӧмын „отлично" да „хорошо" вылӧ, октябрь тӧлысьын кутісны чинтыны успеваемость. Тайӧ классын эм велӧдчысь Сямтомова Юля. Сентябрь тӧлысьын велӧдчис бура. Но друг октябрь тӧлысьын сійӧ аслас чой Валякӧд, коді велӧдчӧ 6-ӧд классын, кутісны пропускайтны урокъяс, не волыны школаӧ лунӧн, кыкӧн.

Учительяс тӧдмалісны, мый найӧ дугдісны велӧдчыны исключительнӧ асланыс бать мыж вӧснаыс, Д. Н. Сямтомов мыж вӧсна.

Коді налӧн батьыс? Единоличник. Сылы арӧс нелямын кымын, мышкыс сылӧн, кыдз шуласны, кык сыв пасьта, ӧн, крепыд, но „висьӧ" дыш висьӧмӧн. Сылы колӧ, медым сійӧ эськӧ омӧльджыка уджаліс, но уна получайтіс. А школаысь ассьыс челядьсӧ босьтӧ сы вӧсна, мый, аддзанныд-ӧ, сэні найӧс ни оз вердны, ни оз пасьтӧдны.

Сямтомов кутіс категорическӧя запрещайтны Юлялы да Валялы ветлыны школаӧ. Челядь бӧрдӧны, гусьӧн пышйӧны школаӧ. Сэки сійӧ кутіс караулитны найӧс: ӧбедӧдз удж вылӧ оз мун, медым челядь оз мунны школаӧ.

Сиктсӧвет зэв небыда поступитіс татшӧм батьмамкӧд, сӧмын предупредитіс, а Сямтомовӧс тайӧ всеобуч злостнӧй нарушительсӧ штрафуйтіс... 25 шайт суммаын. Тайӧ Сямтомовлы эз и тӧдчыв. Аскинас школаын ни Юля, ни Валя эз вӧвны. Налӧн подругаясыс висьталісны, мый найӧс батьыс нуӧдӧма удж вылӧ.

Дыр-ӧ Ыбса сиктсӧвет кутас шыльӧдны юрсиӧдныс сӧветскӧй закон, всеобуч закон олӧмӧ пӧртӧм злостнӧя срывайтысьясӧс?

Татшӧм мам-батьсӧ, Сямтомовӧс медводз, колӧ кыскыны медся чорыд кывкутӧмӧ, медым ӧтвечайтӧ сійӧ аслас поведениесыс став сӧветскӧй народ водзын.

С. СУКОЧЕВ,
учитель.
Ыбса НСШ, Сыктывдін р-н.

1. Марксизмлӧн философскӧй предшественникъяс

Маркс да Энгельс—рабочӧй класслӧн великӧй вождьяс, медым лӧсьӧдны ассьыныс учение, вӧчисны колоссальнӧй удж став человеческӧй культура критическӧя пересмотритӧм кузя, медся нин XIX нэмся европейскӧй мыслылысь куим главнӧй течение: немецкӧй классическӧй философия, английскӧй политическӧй экономия, французскӧй утопическӧй социализм критическӧя пересмотритӧм кузя. Та йылысь тӧдчӧдӧ Ленин, марксизм создайтӧмлысь история петкӧдлігӧн.

Философияын марксизмлӧн предшественникъясӧн вӧлины Гегель да Фейербах. Медым пыдысяньджык да помӧдз гӧгӧрвоны марксистскӧй философия, колӧ тӧдны сійӧ чужӧмлысь **история**, колӧ тӧдмасьны Гегельлӧн диалектикакӧд да Фейербах материализмкӧд: „Гегельтӧг, дерт, обойдитчыны оз позь (марксизм велӧдігӧн)...“,—гижліс Энгельс. Та йылысь висьтавліс и Ленин.

Мыйын жӧ заключайтчӧ гегелевскӧй философияыс, кутшӧм условиеясын сійӧ чужис?

Георг Вильгельм Фридрих Гегель (1770—1831 вояс) — великӧй немецкӧй мыслитель. Непосредственнӧй почваӧн, код вылын быдмис сылӧн философияыс, вӧлі XVIII нэм помся да XIX нэм началоса Германия. Гегель вӧлі тайӧ кадколастса либеральнӧй немецкӧй буржуазиялӧн идеологӧн.

Гегельлӧн деятельностьыс развертывайтчис зэв гырысь исторической событиеяс, ӧсь социальнӧй конфликтъяс да переворотъяс эпохаӧ. Гегельлӧн философия формируйтчӧмын торъя тӧдчана роль ворсісны XVIII нэмся французскӧй революция да сылӧн идеологияыс. Гегель, Тюбингенын богословие кузя высшӧй школаса студент, рад пырысь встретитіс юӧр Францияын революция йылысь. Мукӧд студентъяскӧд тшӧтш сійӧ участвуйтіс революция честь кузя „свобода пу“ садитӧмын.

Но самӧй Германияысь Гегель аддзис бӧрӧкольӧм социально-экономическӧй отношениеяс. Сэкся Германия вӧлі кызвыннас феодальнӧй странаӧн, кӧні сӧмын на заводитіс чужны капитализм. Немецкӧй буржуазия вӧлі дзик неспособнӧйӧн вӧчны революция, но век жӧ сійӧ аслас медбур представительяснас примитіс да асногыс перерабатывайтіс французскӧй революциялысь идеяяс. „Немецъяс **размышляйтісны политикаын** сы йылысь, мый мукӧд народъяс **вӧчисны**. „Германия вӧлі налӧн **теоретическӧй совестьӧн**“ (Маркс).

Сійӧ кадӧ, кор Франция **переживайтіс политическӧй революция, Германия—литературно-философскӧйӧс**. Поэтъяс—Гете да Шиллер, философъяс—Кант, Фихте, Шеллинг. Гегель—со медся яр кодзувъясыс, кодъяс дзирдалісны Германияса сэкся духовнӧй олӧмын.

Немецкӧй мыслительяс да Гегель, на пиысь медся ыджыдыс—французскӧй революциялысь яснӧй, политическӧй ёсь идеяяс вуджӧдлісны вывті гудыр, абстрактнӧй „самосознание“, „абсолют“, „абсолютнӧй разум“ кыв вылӧ. Гегель философияын причудливӧя кысьӧны и революционнӧй и реакционнӧй чертаяс.

Гегель серти первичнӧйӧн лоӧ абсолютнӧй идея, сійӧ—природалӧн да обществолӧн творец. Мортлысь мышлениесӧ Гегель торйӧдіс мортысь да кыпӧдіс абсолют рангӧдз, природа творецӧдз. „...Идея морттӧг да мортӧдз,—индӧ Ленин,—идея абстракцияын, абсолютнӧй идея эм идеалист Гегельлӧн теологическӧй выдумка“ (XIII т., 186 стр.).

Идея, Гегель серти, пройдитӧ развитиелысь куим основнӧй этап. Сійӧ восьтӧ аслас определениеяслысь да отношениеяслысь став озырлунсӧ медводз понятиеяс формаӧн. Талы сиӧма Гегельлӧн книга „Наука логики“. Логика являйтчӧ кыдз быттьӧ предвосхищениеӧн, планӧн ставлы, мый вӧчьӧ природаын, обществоын да мортлӧн мышлениеын.

Сы бӧрын, кор идея бырӧдас став позяна логическӧй отношениеяс, сійӧ вуджас аслас развитиеын выль сфераӧ, мӧднога плоскостьӧ. Идея „пӧртӧ асьсӧ ортсыса видӧ, внешностьӧ“, чужтӧ ассьыс **инобытие, природа**. Тайӧ—сплошнӧй идеализм, фантастика, философияӧн краситӧм поповщина. Идеялысь инобытиесӧ либӧ природаӧс Гегель видлалӧ аслас „Философия природы“ сочинениеын.

Дух, коді отрицайтӧ природа, эм коймӧд да медвылыс тшупӧд идея развивайтчӧмын. Сійӧс видлалӧма Гегельӧн „Философия духа“ сочинениеын. Гегель вӧчӧ морт йылысь наукаясысь грандиознӧй синтез идеалистическӧй подув вылын. Мортлӧн психология, история, государство и право, эстетика, религия, философия—ставыс тайӧ и эм, велӧдӧ Гегель, духлӧн различнӧй проявлениеяс. Философия эм идея развитиелӧн венец. Кор идея воӧ самосознаниеӧ, сэк сійӧ лоӧ „абсолютнӧй духӧн“.

Гегелевскӧй философиялӧн весиг дженьыдик очерк доказывайтӧ сылысь грандиознӧй, всеобъемлющӧй характер. Но Гегель эз пӧрста видлав действительностьлысь ӧти область мӧд бӧрысь да ӧтикӧс мӧд дорысь, сійӧ корсис йитӧд на костысь, кӧсйыліс петкӧдлыны мир развивайтчӧмлысь пытшкӧсса йитӧдсӧ. Гегель вӧлі идеалист-**диалектикӧн**.

Сылӧн „Наука логики“-ын эм идеалистическӧй диалектикалӧн быдса энциклопедия. Маркс да Энгельс артавлісны Гегельлысь диалектикасӧ „классическӧй немецкӧй философиялӧн величайшӧй приобретениеӧн“ (Ленин) Сталин ёрт сідзжӧ пасйӧ, мый Маркс да Энгельс нимтылісны Гегельӧс философӧн, коді сформулируйтіс диалектикалысь основнӧй чертаяссӧ. Торъя джуджыдӧсь да плодотворнӧйӧсь Гегельлӧн мысльяс противоречие йылысь, кыдз развитиелӧн источник йылысь. Гегельӧдз пӧшти став философъяс лыддьывлісны, мый противоречиеяс збыльвылас абуӧсь, мый найӧ сӧмын кажитчӧны. Естествознаниеын ыджыдаліс мышлениелӧн метафизическӧй способ, коді отрицайтліс противоречиеяс.

Метафизикалы паныд Гегель, кыдзи мышлениеын настоящӧй революционер, йӧзӧдіс **противоположностьяслӧн борьба подув вылын развитие** йылысь идея философиялӧн важнейшӧй истинаӧн „Противоречие—со мый збыльвылӧ йӧткӧ водзӧ мирсӧ, и тешкодь сёрнитны, мый противоречие оз позь мыслитны“,—гижліс сійӧ. Быдтор развивайтчӧ, деятельнӧя, сы вӧсна, мый сійӧ ачыс аслас противоречитӧ. Весиг пӧстӧй опыт, висьталӧ Гегель, петкӧдлӧ уналыда противоречивӧй торъяс да учреждениеяс. Дзик обычнӧй фактъяс—улыс да вылыс, шуйгавыв да веськыдвыв, магнитлӧн полюсъяс, положительнӧй да отрицательнӧй электричество—висьталӧны противоположностьяслӧн единство йылысь.

Идеялӧн пытшкӧсса противоречиеясыс, велӧдліс Гегель, и заставляйтӧны сійӧс вӧчны пӧстӧйсянь сложнӧйӧдз, низшӧйсянь высшӧйӧдз развивайтчӧмлысь кузь туй. Гегель вӧчис мощнӧй удар метафизикалы, коді лыддьывліс, мый мир вежсьытӧм. Гегелевскӧй диалектикалӧн величайшӧй заслугаыс именнӧ сыын, мый сійӧ медводдзаысь аддзис став „мир процесс видын, м. н., исследуйтіс сійӧс дугдывтӧм движениеын, вежсьӧмын, преобразуйтчӧмын да развивайтчӧмын...“ (Энгельс). Например, обществолысь история Гегель видлаліс, кыдз мировӧй разумлӧн поступательнӧй, пытшкӧссянь колана развитие. Мукӧддырйи кажитчӧ, висьтавліс Гегель, мый всемирнӧй дух сувтлывлӧ. Но збыльвылас сэк сы пытшкын вӧчьӧ „джуджыд пытшкӧсса удж, коді оз тыдав сэтчӧдз, кытчӧдз, оз тыдовтчыны сыӧн шедӧдӧм результатъясыс, кытчӧдз оз пасьмун важмӧм видзӧдласъяслӧн кышыс, да сійӧ ачыс, томмӧмӧн, оз кут тувччавны водзӧ семимильнӧй воськовъясӧн“. Идея движениеын вӧчьӧны количествоысь качествоӧ вуджӧмъяс, скачокъяс.

Противоречие йылысь, кыдз быдтор развивайтчӧмлӧн источник йылысь, дугдывлытӧм движение, вежсьӧм йылысь мысль эм гегелевскӧй диалектикалӧн „рациональнӧй зерно“. „Тайӧ сутьсӧ колӧ вӧлі восьтны, гӧгӧрвоны, спаситны, кышӧны, весавны, мый и вӧчисны Маркс да Энгельс“ (Ленин).

Дзоньнас Гегельлӧн диалектика эм извращеннӧй диалектика, **идеализмлӧн кривӧй зеркалӧын** мир подлиннӧй диалектикалӧн уродливӧй ограженне. Сы пыдди, медым восьтавны диалектическӧй законъяс самӧй действительностьысь, Гегель петкӧдліс найӧс „чистӧй“ мыслысь да ковъявліс мирлы. Сыысь на унджык, йӧзӧдӧмӧн, мый диалектически развивайтчӧ идея, Гегель эз признавайтлы природалысь развитие да шуліс, мый природаын „ниноӧм абу выльтор тӧлысь улын“. Энгельс индӧ, мый Гегель отрицайтіс природалысь диалектика фактъяс вылӧ видзӧдтӧг, научнӧй открытиеяс вылӧ видзӧдтӧг.

Гегельлӧн методыс вӧлі диалектическӧй, коді провозглашайтліс, мый ставыс развивайтчӧ, вежласьӧ, абу нинӧм ӧтчыд да нэмкежлӧ сетӧмтор. Но Гегель строитліс философиялысь **законченнӧй** идеалистическӧй система, коді бытьӧкӧ разрешайтӧ ставсӧ да быдсяма вопросъяс, сетӧ **абсолютнӧй**, ӧтчыд и нэмкежлӧ лӧсьӧдӧм истина. Сідзкӧ, гегелевскӧй философияын метод да система противоречитӧны ӧта-мӧдлы, та дырйи системаыс уродуйтӧ диалектикасӧ. Сідз, например, кӧть Гегель и велӧдліс поступательнӧй, прогрессивнӧй развитие йылысь, но сыкӧд ӧттшӧтш сійӧ утверждайтліс, мый идея воӧ медвылыс точкаӧ, кӧні развивайтчӧмысь дугдӧ, замкнутӧй кытшӧн лоӧмӧн. Прусскӧй монархияӧс Гегель объявитіс общество развивайтчӧмын медвылыс тшупӧдӧн, а ассьыс философиясӧ—наука, философия прогресслӧн медвылыс точкаӧн. Кольӧм кадсясӧ (обществолысь история, познаниелысь история) сійӧ видлалӧ диалектическӧя, а ӧніясӧ—метафизическӧя. Сійӧ—диалектик важ кадсяын, метафизик ӧніяын.

Маркс да Энгельс эрдӧдісны гегелевскӧй диалектикалысь став тайӧ антинаучнӧй, мистическӧй бокъяссӧ, перйисны сыысь „рациональнӧй зерно“. Найӧ создайтісны материалистическӧй диалектика, коді веськыда противоположнӧй гегелевскӧйлы. Гегель серти, идеяяслӧн диалектика чужтӧ вещъяслысь диалектика. Маркс серти, мӧдарӧ, диалектически развивайтчӧ природа аслас пытшкӧсса противоречиеяс подув вылын, а идеяяслӧн диалектика эм природа диалектикалӧн мортсознаниеын отражение.

Но Маркс да Энгельс эз первойсянь эрдӧдны гегелевскӧй диалектикалысь несостоятельностьсӧ. Водзджык (1841 воӧдз кымын) найӧ асьныс вӧліны гегельянецъясӧн, стӧчаджыккӧ, левӧй гегельянецъясӧн. Гегельлӧн философия сійӧ кадӧ (1830—1840 вояс) владейтіс немецкӧй интеллигенция вежӧръясӧн.

Но Маркс да Энгельс и сэки нин эз преклоняйтчыны слепӧя гегелевскӧй философия водзын, а индавлісны сылӧн консервативнӧй чужӧмбан вылӧ. Найӧ ёна водз заводитісны вуджны гегелевскӧй идеализмсянь материализмлань. Тайӧ вуджан кад дырйыс на вылӧ влияйтісны XVIII нэмся французскӧй материалистъяслӧн произведениеяс и, медся нин, Фейербахлӧн материализм.

Немецкӧй философ **Людвиг Фейербах** (1804—1872 вояс) вӧлі Гегельлӧн томджык современникӧн. Аслас деятельностьлӧн воддза периодӧ, 1824 восянь 1839 воӧдз, Фейербах вӧлі гегелевскӧй философиялӧн сторонникӧн. Но правовернӧй гегельянецӧн сійӧ эз вӧв некор.

XIX нэмся комынӧд воясын гегельянецъяс юксисны правӧйяс да левӧйяс вылӧ. Правӧйяс лэптылісны щит вылӧ гегелевскӧй философиялысь реакционнӧй сторонаяссӧ, медым оправдайтны религия, прусскӧй крепостническӧй монархия. Левӧйяс используйтісны Гегельлысь диалектикасӧ существуйтысь стройкӧд да религиякӧд вермасьӧм вылӧ. Фейербах лоӧ левӧй гегельянецӧн, решительнӧя критикуйтӧ христианствоысь догматъяссӧ (например, душалысь бессмертие), доказывайтӧ, мый вера, богословие противоположнӧйӧсь наукалы, враждебнӧйӧсь сылы. Та вӧсна Фейербахӧс заводитӧны чорыда ненавидитны попъяс да став реакционеръяс.

Фейербах деятельностьлӧн дзордзалӧмыс относитчӧ XIX нэмся 30—40 вояслы, кор Германияын назревайтіс 1848 вося революция. Буржуазнӧй интеллигенциялӧн медбур представительясыс пыр решительнӧйджыка, ёсьджыка критикуйтісны важ стройсӧ да сылӧн устойяс пиысь ӧтиӧс—религияӧс.

Религиякӧд тыш, коді, кыдз петкӧдліс Энгельс, лоӧ и политическӧй тышӧн, подулаліс гегелевскӧй идеализмсянь материализмӧ Фейербахлысь вуджӧм. 1839 воын Фейербах йӧзӧдіс удж „К критике гегелевской философии“, кӧні кыпӧдіс идеализмлы паныд восстаниелысь знамя. 1841 воын „Сущность христианства“ книгаын сійӧ помӧдз орӧдіс идеализмкӧд да провозгла-

(Помсӧ видзӧд 4-ӧд листб.).

1. Марксизмлӧн философскӧй предшественникъяс

(ПОМ)

ситіс материализмлысь истинность.

Фейербах шуліс, мый гегелевскӧй философия эм религиялӧн медбӧръя поз, медбӧръя опора, мый Гегельлӧн положение—идея чужтӧ природаӧс—эм сӧмын енмӧн мир сотворитӧм йылысь религиялысь учение философскӧя гугӧдӧм. Гегелевскӧй абсолютнӧй дух, коді быттьӧкӧ чужтӧ природаӧс, нинӧм абу мӧд, кыдз **„абстрактнӧй**, асьсӧ ассьыс торйӧдӧм, сідз шусяна **конечнӧй** дух...“ (Фейербах).

Природа некор да некодӧн абу сотворитӧма, велӧдліс Фейербах. Природа кындзи да морт кындзи, коді являйтчӧ природалӧн составнӧй частьӧн, нинӧм оз существуйт збыльвылас. Ен сійӧ морт фантазияӧн чужтӧмтор, природасӧ да ассьыс собственнӧй сущностьсӧ мортӧн обожествляйтӧм. **„Первичнӧй** эм **морт**, а вторичнӧй—мортлӧн объектированнӧй сущность, ен“,—гижліс Фейербах „Сущность христианства“ книгаын. Сідзкӧ эз ен сотворит мортӧс, а морт сотворитіс енмӧс аслас образ да подобие серти—татшӧм Фейербахлӧн вывод религия йылысь.

Природа первичнӧй, а сознание вторичнӧй, сійӧ эм вы окоорганизованнӧй материаллӧн свойство. „Мышление бытиеысь, но абу бытие мышлениеысь“,—велӧдліс Фейербах. Истиннӧй философиялӧн могыс абу таинственнӧй „абсолютнӧй дух“ познайтӧмын, а природаӧс да мортӧс познайтӧмын. Фейербах решительнӧя тышкасис агностицизмлы м. н., мир познавайтны позьтӧм йылысь сёрнилы паныд.

Ми видлалім Фейербах философиялысь прогрессивнӧй сторонаяссӧ, кодъяс и воздействуйтісны Маркс да Энгельс вылӧ. Фейербах лӧн „Сущность христианства“ книга петӧм бӧрын, гижӧ Энгельс, „ми ставӧн вӧлім восторгынӧсь, и ставӧн ми лоим недыр кежлӧ Фейербахлӧн последовательясӧн“. Но и тайӧ кадӧнин (1841—1844 вояс) Маркс да Энгельс индылісны фейербахианстволысь коренной слабостьсӧ, сылысь созерцательнӧй характерсӧ. Аслас ӧтик письмӧын 1843 воын Маркс индӧ, мый Фейербах зэв уна сёрнитӧ **природа** йылысь, но зэв этша **политика** йылысь.

Диалектическӧй материализм создавайтігӧн Маркс да Энгельс босьтӧны фейербаховскӧй материализмсьсь сӧмын „основнӧй зерносӧ“—природалӧн первичность йылысь да сознаниелӧн вторичность йылысь мысль.

Фейербах вӧлі материалистӧн сӧмын природа объяснитігӧн, а общество гӧгӧрвоӧмын сійӧ вӧлі идеалистӧн. „Немецкӧй идеологияын“ (гижӧма 1845—1846 воясӧ) Маркс да Энгельс тӧдчӧдлісны, мый, кор Фейербах материалист, сійӧ ньӧти оз занимайтчы историяӧн, а кор сійӧ занимайтчӧ историяӧн, сійӧ ньӧти абу материалист.

Сы вылӧ видзӧдтӧг, мый Фейербах вӧчис серьёзнӧй ударъяс религияын, сійӧ век жӧ лыддис религияӧс обществолы коланаӧн. Фейербах висьтавліс, мый колӧ обожествляйтны любовь, дружба, самоотвержение, вообще став йӧз кост олӧмсӧ, коді подуласьӧма ёрта-ёрт дінӧ склонность вылын. Та вӧсна Фейербахлӧн и нравственность йылысь учение сквозь идеалистичнӧй.

Фейербахлӧн материализм вӧлі метафизическӧйӧн, антидиалектическӧйӧн. Природа вылӧ историческӧй видзӧдлас коли сылы недоступнӧйӧн. Фейербах шыбытіс Гегельлысь не сӧмын идеализмсӧ, но и сылысь диалектикасӧ, весиг и сылӧн „рациональнӧй зерно“ йылысь вопрос вылӧ увтӧдтӧг.

Фейербах чуксавліс лэчыны абстракция небесаяс вылысь фактъяс му вылӧ. Но и ачыс сійӧ видлавліс мортӧс абстрактнӧя, вообще, эз кыдз общественнӧй, классово-определенной существоӧс, а сӧмын кыдз природнӧй существоӧс. Сійӧ эз гӧгӧрволы, мый мортлӧн сущность эм общественнӧй отношениеяслӧн совокупность. Сійӧ вӧлі созерцательнӧй материалистӧн, коді эз гӧгӧрволы общество познавайтӧмын да развивайтчӧмын практическӧй революционнӧй деятельностьлысь ыджыд тӧдчанлунсӧ.

Фейербах философиялысь став тайӧ слабостьяссӧ, тырмытӧмторъяссӧ критикуйтісны Маркс да Энгельс. Найӧ эз сувтны ни XVIII нэмся материализм вылын, ни Фейербахлӧн материализм вылын. Гегелевскӧй диалектикалысь „рациональнӧй зерно“ да фейербаховскӧй материализмлысь „основнӧй зерно“ используйтӧмӧн, историческӧй да естественнӧй наукаяслысь став достиженияс, историялысь став опытсӧ, революционнӧй тышлысь опытсӧ критическӧя переработайтӧмӧн, найӧ создайтісны вынйӧра, пыр юнӧй, нач ӧти научнӧй мировоззрение—диалектическӧй материализм. Тайӧ вӧлі человеческӧй мышление развивайтчӧмын коренной переворотӧн. Ӧта мӧдлы противоречитысь философскӧй системаяс лабиринтысь Маркс да Энгельс петкӧдісны мортлысь разум диалектическӧй материализмлӧн паськыд туй вылӧ, коді являйтчӧ марксистско-ленинскӧй партиялӧн теоретическӧй фундаментӧн, мир познавайтӧмӧн да сійӧс революционнӧя преобразуйтӧмӧн руководстволӧн великӧй орудиеӧн.

И. СЕЛИВАХИН.

СЫКТЫВКАР

СНИМОК ВЫЛЫН: М. С. Бабушкинлы памятник.

Физкультура да спорт

Стрелковӧй ордйысьӧмъяс

Сыктывкарса стрелковӧй клубын ноябрь 3 лунӧ мунісны Осоавиахим карса первичнӧй организацияяслӧн стрелковӧй ордйысьӧмъяс, кодӧс вӧлі сиӧма Великӧй Октябрьскӧй социалистическӧй революциялӧн XXIII годовщиналы. Ордйысьӧмъясын участвуйтісны ставыс 10 команда.

10 час лунын заводитчисны ордйысьӧмъяс. Первойясӧн выступайтісны Стройтехникумса, Фельдшерско-акушерскӧй школаса да „Динамо“ ДСО-са командаяс. Бур результатъяс петкӧдлісны Стройтехникумса да Фельдшерско-акушерскӧй школаса командаяс.

Команднӧй первенство босьтӧм вӧсна ёсь тыш мунiс тайӧ кык команда костын. Торйӧн нин граната шыблалӧм кузя.

Судейскӧй коллегия, медся бур результатъяс шедӧдӧмысь, шуис присудитны Фельдшерско - акушерскӧй школаса командалы команднӧй первенство. Переходящӧй Красной Знамя да грамота вручитӧмӧн. Командалӧн лыйсьӧм да граната шыблалӧм кузя общӧй балл 229 очко. Мӧд места присудитӧма Стройтехникумса командалы, кодлӧн общӧй баллыс 221 очко. Коймӧд места—„Динамо“ ДСО-са командалы. Налӧн общӧй балл 206 очко.

Ордйысьӧмъясын индивидуальнӧй первой места босьтіс Стройтехникумса студент И. М. Томов. Сійӧ лыйсьӧм да граната шыблалӧм кузя 65 позянаысь босьтіс 54 очко. Мӧд места —Алексей Макаров (Фельдшерско-акушерскӧй школа). Сійӧ босьтіс 53 очко. Коймӧд места присудитӧма динамовец Козлов ёртлы. Сылӧн общӧй балл 51 очко.

Ордйысьӧмъяс мунісны ыджыд кыпыдлунӧн.

Сӧмын омӧля тренируйтчӧм вӧсна лёк результатъяс сетісны ФЗУ-са да Кооптехникумса командаяс. А пожарникъяслӧн команда весиг эз участвуйт ордйысьӧмъясын.

И. КОЗЛОВ.

Румыниялын землетрясение

НЬЮ-ЙОРК, 10. (ТАСС). Кыдзи передайтӧ Юнайтед Пресс агентстволӧн бухарестскӧй корреспондент, талун асывнас Румыния дінын ощущайтчис кык толчек 5 секунд интервалӧн да 15 минутӧн быдӧн нюжалӧмӧн. Землетрясениелӧн эпицентр находитчӧ Вузауын, Плоештиысь 20 миляӧн асыв-войвылын. Официальнӧй правительственнӧй даннӧйяс серти, землетрясение дырйи Бухарест, Плоешти, Вузау каръясын вибма 200 мортӧс, 1000 мортӧс ранитӧма. Спасательнӧй уджъяс сьӧктӧдӧма свет абутӧм вӧсна. Уна районъяс колисны электричествотӧг, Бухарестӧд телефоннӧй да мукӧд йитӧдтӧг. Бухарестын да Вузауын жугӧдӧма да повредитӧма уна керка. Уличъяс тырмӧмӧсь обломокъясӧн. Став бухарестскӧй врачъясӧс, аптекарьясӧс, архитекторъясӧс да инженеръясӧс мобилизуйтӧма военнӧй властьяслӧн приказ серти спасательнӧй уджъяс вылӧ.

Невиль Чемберленлӧн кулӧм

ЛОНДОН, 10. (ТАСС) Рейтер агентство юбртӧ, мый тӧрыт рытнас куліс Невиль Чемберлен, Англияса вӧвлӧм премьер-министр.

Англо-германскӧй война

Английскӧй юбртӧмъяс

ЛОНДОН, 10. (ТАСС). Рейтер агентство передайтӧ, мый тӧрыт мӧд лунджынйын неприятельскӧй авиация петкӧдліс неыджыд активность. Неприятельскӧй самолётъяслы удайтчис пырны Англиялӧн пытшкӧсса районъясӧ да шыбытны бомбаяс Центральнӧй, а сідзжӧ Лунвыв, Асыввыв да Рытывлунвыв Англиялӧн ӧткымын пунктъясын. Сійӧ жӧлунас асывнас германскӧй авиация бомбардируйтіс Асыв-Войвыв да Асыв-Лунвыв Англиялысь ӧткымын пунктъяс. Ӧткымын бомбаяс веськалісны олан керкаясӧ, ыджыд повреждениеяс вӧчтӧг. Человеческӧй жертваяс тӧдчытӧмӧсь.

9 час рытӧдз получитӧм сведениеяс серти вӧлі быродӧма 4 неприятельскӧй самолёт, кодъяс участвуйтісны Лондон вылӧ воздушнӧй налётын. Ноябрь 9 лунӧ Англия весьтын мунысь воздушнӧй сражениеяс дырйи английскӧй авиация эз ну некутшӧм вошӧмъяс.

Ноябрь 10 лунлы паныда войын германскӧй самолётъяс лэбалісны Англиялӧн да Уэльслӧн различнӧй юкӧнъяс весьтті. Шыбытӧм бомбаяс вӧчисны материальнӧй ущерб. Человеческӧй жертваяс тӧдчытӧмӧсь. Вой чӧжӧн вӧлі ускӧдӧма куим германскӧй самолёт. Официальнӧ юбртсьӧ, мый Англия вылӧ воздушнӧй налётъяс заводитчӧмсянь английскӧй зенитнӧй артиллериялӧн ставсӧ вӧлі быродӧма 357 неприятельскӧй самолёт.

Германскӧй юбртӧмъяс

БЕРЛИН, 10. (ТАСС). Германскӧй армияса верховнӧй командованиелӧн сводкаын юбртсьӧ: „ноябрь 9 лунӧ луннас да ноябрь 10 лунлы паныда войын германскӧй бомбардировщикъяслӧн эскадрильяяс водзӧ вӧчалісны Лондон вылӧ налётъяс. Шыбытӧма бомбаяс военнӧй отношениеын важнӧй предприятиеяс, военнӧй заводъяс да аэродромъяс вылӧ. Войнас миян самолётъяс вылысь атакуйтісны Бирмингам да Ливерпуль.

Бомбардировкаӧн повредитӧма противниклысь торговӧй пароход 25 сюрс тонна тоннажӧн да грузовӧй судно 8 сюрс тонна тоннажӧн. Германскӧй военнӧй корабль вӧйтіс английскӧй подводнӧй лодка.

Противниклӧн самолётъяс эз мыччысьлыны Германия территория весьтын. Воздушнӧй бойын ускӧдӧма неприятельскӧй истребитель. Кык германскӧй самолёт вошис без вести.

Отв. редактор С. А. ПОПОВ.

Адрес редакции: г. Сыктывкар, Дом печати, 1-й этаж, комната № 3—6, редакция газеты «Коми комсомолец». Телефон: 5—01.

Ц3096 Типография ИКМП Коми АССР г. Сыктывкар. 12